

A Győri Ítéltábla
Pf.IV.20.351/2017/13/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Szabó V. László ügyvéd által képviselt **I.r. felperesnek**, a személyesen eljáró **dr. ... II.r. felperesnek** a dr. Kuthy Zoltán ügyvéd által képviselt **I.r. alperes** és a dr. Vörös Zsolt ügyvéd által képviselt **II.r. alperes** ellen kegyeleti jog megsértése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2017. október 10. napján kelt 27.P.20.051/2016/33. számú ítélete ellen az I.r. és II.r. felperesek részéről 34. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az I.r. és II.r. felpereseknek az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét elutasítja. Mellőzi az I.r. alperest a felperesek, mint egyetemleges jogosultak javára 30.000,- (Harmincezer) Ft perköltség megfizetésére és a felpereseket egyetemleges külön felhívásra az állam javára 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft kereseti illeték megfizetésére kötelező rendelkezést.

Kötelesek a felperesek az illetékügyben eljáró hatóság felhívására egyetemleges megfizetni az állam javára 101.000,- (Egyszázegyezer) Ft feljegyzett első- és másodfokú illetéket.

Kötelesek az I. és II.r. felperesek 15 napon belül egyetemleges megfizetni az I.r. alperesnek 249.486,- (Kettőszáznegyvenkilencezer-négyszáznyolcvanhat) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Kötelesek a felperesek egyetemleges 15 napon belül megfizetni a II.r. alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I.r.alperes megsértette a felperesek személyhez fűződő jogát azzal, hogy a hozzátartozójuk melletti, az I.r.felperes által megváltott sírhely használati jogát a II.r.alperesnek értékesítette. Kötelezte az I.r.alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r.felperesnek 400.000,- Ft-ot, a II.r.felperesnek 200.000,-Ft-ot, valamint a felpereseknek egyetemleges 30.000,-Ft perköltséget. Az ezt meghaladó kereseti kérelmet elutasította. A felpereseket a II.r.alperes javára 50.000,-Ft, az állam javára 24.000,-Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a II.r.felperes az I.r.felperes gyermeke. Az I.r.felperes házastársa, a II.r.felperes édesapja, ... 1994. október 19-én elhunyt. Az I.r.felperes az I.r.alperes kezelésében lévő temetőben megváltott sírhelyre temette az elhunytat, majd ezt követően még ugyanabban az évben megváltotta a sírhely melletti kettős sírhely használati jogát. Az

I.r.alperes által vezetett nyilvántartási könyv feltehetően tévedésből a később megvásárolt kettős sírhely esetében a rendelkezésre jogosultaknál ismeretlen személyeket tüntetett fel úgy, hogy azok mellett az I.r.felperes lakcíme szerepelt. Az I.r.felperes a megvásárolt sírhelyet időközönként elkerítette, gyomtalanította.

Az egyházközség élére 2000-ben új plébános került, aki megkezdte a temetőben lévő sírhelyek felmérését és az azokkal kapcsolatos pontos, naprakész számítógépes nyilvántartás kialakítását. 2001. és 2003. év során hirdetményt függesztett ki, amelyben kérte, hogy a sírhely használatára jogosultak jelenjenek meg a plébánia hivatalban egyeztetésre. A korábbi, a felperesi sírhelyvásárlások során eljáró temetőgondnokkal az adatokat nem egyeztették, a 2003-ra elkészült számítógépes nyilvántartás az I.r.felperes által utóbb megváltott kettős sírhelyet megváltatlanként tüntette fel.

A II.r. alperes 2013. áprilisában megváltotta a ... nyughelye melletti kettős sírhely használati jogát és oda egy rokonát eltemettette. A felperesek 2013. májusában észlelték, hogy az általuk megváltott sírhelyre idegen személyt temettek el. Az I.r.alperes felajánlotta, hogy a felpereseknek a temető másik részében biztosít sírhelyet, ezt az ajánlatot azonban a felperesek nem fogadták el. Az elsőfokú bíróság ... Város Önkormányzati rendeletének 13. §. (1) bekezdése alapján rögzítette, hogy a jelenlegi szabályozást figyelembe véve a felperesek használatában lévő sírhelyen nem alakítható ki olyan sírhely, amely három koporsó elhelyezésére alkalmas. E körben figyelemmel volt az elsőfokú eljárás során beszerzett igazságügyi szakértői véleményre is.

A felperesek az I. és II.r.alperesek ellen a Székesfehérvári Járásbíróságon 11.P.21.651/2013. szám alatt indítottak pert az eredeti állapot helyreállítása, a II.r.alperes által megváltott sírhelyre eltemetett elhunyt koporsójának kihantolása és áthelyezése iránt. A Székesfehérvári Járásbíróság a 11.P.21.651/2013/20. sorszám alatti ítéletével a kereseti kérelmet elutasította. A Székesfehérvári Törvényszék a 2.Pf.21.095/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú határozatot helyben hagyta arra hivatkozva, hogy a II.r.alperes rosszhiszeműsége a sírhely megváltásával kapcsolatban nem állapítható meg, a II.r.alperesnek az elhunyt hozzátartozójával kapcsolatos kegyeleti joga pedig megelőzi a felpereseknek az eredeti állapot helyreállítására irányuló kötelmi jellegű igényét. A felperesek felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Pkv.IV.20.255/2015/8. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Utalt arra, hogy a felperesek személyiségi joguk megsértésére a felülvizsgált eljárásban nem hivatkoztak.

A törvényszék a felpereseknek a kegyeleti jog megsértésének megállapítására, a felperesek egészséghez, becsülethez, jóhírnévhez, ezen keresztül az emberi méltósághoz fűződő joga megsértésének megállapítására a jogsértés objektív jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítására, valamint a 1.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét részben találta alaposnak.

Rögzítette, hogy az előzményi per alapján a Pp. 130. §. (1) bekezdés d) pontja, illetőleg a Pp. 157. §. (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának nem volt helye, mert a két per ténybeli alapja ugyan azonos, azonban a jelen eljárásban a felperesek nem kötelmi jellegű igényt kívántak érvényesíteni, hanem személyiségi jogsértésre hivatkoztak és az azzal kapcsolatos objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását kérték. A törvényszék tényként állapította meg, hogy az I.r.alperes tévedésből, a nyilvántartás hiányosságára visszavezethető okból értékesítette a korábban az I.r.felperes által már megváltott sírhelyet utóbb a II.r.alperesnek. Erre figyelemmel az I.r.alperes jogsértően járt el. A II.r.alperes az I.r.alperes nyilvántartásában bízva, az ott kapott tájékoztatás alapján kötötte meg a sírhely használatára vonatkozó szerződést. A II.r.alperes a

rosszhiszeműségével kapcsolatos előadásukat a felperesek nem bizonyították. Az e körben tanúként indítványozott ... meghallgatását a bíróság arra hivatkozással mellőzte, hogy az idős, mozgásában korlátozott tanútól nem várható olyan vallomás, amely a korábban már eljáró bíróságok által megállapított tényállás változását eredményezhetné. Rögzítette, hogy a felperesek által az elsőfokú eljárásban csatolt fényképfelvételek a kérdéses terület gondozottságát igazolják, de a felvételek elkészítésének időpontja nem ismert, így ezzel kapcsolatban az nem állapítható meg ítéleti bizonyossággal, hogy a II.r.alperes általi megváltáskor a sírhely területe mennyiben volt rendezett. A törvényszék hangsúlyozta, hogy a II.r.alperes magatartása nem volt rosszhiszemű, ezért a II.r.alperes a felpereseknek semmilyen jogát nem sértette meg.

A perben szerzett igazságügyi szakértői véleményre és a helyi önkormányzati rendeletre alapítottnak az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak az I.r.alperes azon védekezését, hogy a felpereseket ért jogsérelem megszüntethető oly módon, hogy a meglévő sírhelyen is kialakítható és megvalósítható a három koporsós temetkezés. Rámutatott, hogy az igazságügyi szakértői vélemény szerinti megoldás matematikailag ugyan elképzelhető, azonban az azzal az eredménnyel járhatna, hogy az elhunyt ... koporsóját is mozgatni kell, ez pedig a felperesek kegyeleti jogát önmagában is sértené.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a jogvita elbírálására a régi Ptk. rendelkezései irányadók. Utalt arra, hogy a régi Ptk. 85. §. (3) bekezdése, valamint a Legfelsőbb Bíróság hasonló perben hozott ítéletében írtak alapján nem minősül a túlélő hozzátartozó kegyeleti joga sérelmének, ha az elhunyt közeli hozzátartozó sírhelyének közvetlen közelében megváltott sírhelyre az I.r.alperes idegen személy temetkezését engedélyezi. Megállapította, hogy a felperesek nem bizonyították azt az állításukat, hogy a II.r.alperes hozzátartozójának a ... sírhelye mellé történő temetése a közvetlen környezetükben megütközést keltett. Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperesek által indítványozott tanúk meghallgatását arra hivatkozva, hogy azok ... i lakókörnyezetében tanúsított magatartásáról tudtak volna számot adni, az ügy érdemére vonatkozó információ azoktól nem volt várható. Rögzítette, hogy a felperesek nem csupán kegyeleti joguk megsértésére, hanem a becsület, a jóhírnév, az egészség és az emberi méltóság sérelmére is hivatkoztak.

Az egészséghez való jog sérelmére alapított kereseti kérelem nem bizonyított, tekintettel arra, hogy azt az I.r.felperesnek az elsőfokú eljárásban csatolt orvosi iratai önmagukban nem támasztják alá. A szakértő kirendelése csak akkor járhatna eredménnyel, ha a felpereseknek a 2013. április előtti és utáni egészségügyi adatai is ismertek lennének, mert enélkül az orvossal nem tud megalapozott következtetést levonni, megállapítást tenni arra nézve, bekövetkezett-e a felpereseknél bármilyen egészségromlás.

Az elsőfokú bíróság érdemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Ptk.78.§ (1) és (2) bekezdésében írtakra tekintettel a felperesek jóhírneve nem sérült. Ugyanakkor az az igény, hogy az egymást szerető hozzátartozók halálukat követően is kifejezhessék a kívül világ számára egymáshoz tartozásukat, olyan személyhez kapcsolódó jog, amelynek védelme ugyan nincs külön nevesítve a Ptk-ban, de amelynek megsértése esetén a felperesek alappal igényelnek jogvédelmet. A jogsértés megállapításáról a Ptk. 84. §. (1) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett. A Ptk. 84. §. (1) bekezdés d) pontja szerinti, a jogsértést megelőző állapot helyreállítására irányuló kereseti kérelmet arra tekintettel utasította el, hogy azzal a jogsértő magatartást nem tanúsító II.r.alperes kegyeleti joga sérülne, márpedig az I.r.alperes jogsértő magatartásának szankcionálása nem járhat más személy jogainak sérelmével.

A nem vagyoni kártérítésről a Ptk. 84. §. (1) bekezdés e) pontja és 339. §. (1) bekezdése alapján határozott. E körben figyelembe vette, hogy a nyilvántartás kialakítása során az I.r.alperesnek fokozott gondosságot kellett volna tanúsítania. Értékelte, hogy az I.r.felperes számára nagyobb lelki megterhelést jelentett a kialakult helyzet elfogadása és feldolgozása, mivel a társadalomban

általánosan elfogadott nézet az, hogy a házastársak halálukat követően is kifejezik összetartozásukat az egymás mellé temetkezéssel.

A perköltségről a Pp. 81. §. (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett, hivatkozva arra, hogy a felperesi nem vagyoni kártérítés iránti igény nem volt nyilvánvalóan eltúlzott. A feljegyzett illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §. (2) bekezdése alapján határozott, rámutatva, hogy a felperesek „kisebb részben bizonyultak pervesztesnek”.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereseti kérelemnek való teljes körű helyt adást, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú ítélet szerinti tényállás iratellenes, kellő mértékben nem tisztázott és abból a törvényszék megalapozatlan következtetéseket vont le. Álláspontjuk szerint a megítélt 400.000,- Ft és 200.000,-Ft- nem vagyoni kártérítés nem áll arányban a felpereseket folyamatosan érő lelki megpróbáltatással, megaláztatással, az őket ért egészségromboló stresszel és pszichés megterheléssel. Utaltak arra, hogy a felpereseknek a per során is védekezniük kellett egy, a fellebbezésben írtak szerint megalázó és embertelen szakértői vélemény megállapításaival szemben, amely további lelki terheket rótt rájuk. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a sírhely megváltása során a II.r.alperes nem járt el rosszhiszeműen. Fenntartották, hogy a II.r.alperes nyilvánvalóan tudomással bírt arról, hogy az általa megváltott sírhelyet az I.r.felperes gondolja, azzal ő rendelkezik. Hivatkoztak a Székesfehérvári Járásbíróság előtt P.21.651/2013. számon folyamatban volt perben a 2013.október 28-i tárgyalásról készült jegyzőkönyvre, az ugyanebben a perben csatolt filmfelvételre, valamint arra, hogy e perben a II.r.alperes elismerte, hogy édesanyja ismeri az I.r.felperest, akivel néhai ... sírjánál találkozott. A II.r.alperes ellentétes előadásokat tett arra nézve, hogy ismeri-e a felpereseket, ezzel pedig szavahihetősége megdőlt. Hangsúlyozták, hogy a II.r.alperesnek a sírhelyen elhelyezett bokrokból is látnia kellett, hogy a területet a felperesek, konkrétan az I.r.felperes gondolja. A II.r.alperes saját nyilatkozatai alapján is tudomással bírt arról, hogy a ... sírja melletti üres sírhelyre a korábbi időszakban nem temettek, ez pedig szintén arra kellett, hogy utaljon, hogy a sírhelyet az I.r.felperes megváltotta. Álláspontjuk szerint a II.r.alperes rosszhiszemű eljárása vezetett oda, hogy az I.r.alperes mulasztásának is köszönhetően a kettős sírhely kétszer került értékesítésre.

Támadták az elsőfokú ítéletet azzal is, hogy a Ptk. 84. §. (1) bekezdés d) pontja szerinti jogkövetkezmény mellőzése során a törvényszék tévesen hivatkozott az elhunyt síremlékének megközelíthetőségére, mert az alperesek olyan helyzetet idéztek elő, amelyben a felperesek családi sírhelyét megszüntették. Álláspontjuk szerint az alperesek egyetemleges kötelezését indokolja az is, hogy az I.r.alperes mulasztása és a II.r.alperes rosszhiszemű eljárása együttesen eredményezte a sírhely kettős értékesítését. Sérelmezték, hogy a törvényszék ítéletének indokolásában a Legfelsőbb Bíróság hasonló perben hozott döntésére hivatkozott, de a Pp. 221. §. (1) bekezdésébe ütköző módon azt pontosan nem jelölte meg. Az elsőfokú bíróság okszerűtlenül mellőzte a felperesek által bejelentett tanúk meghallgatását és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek kegyeleti joga nem sérült. Az eredeti állapot helyreállítása körén belül a II.r.alperes számra biztosított jogvédelem a joggal való visszaélést valósítja meg a jelen esetben. Az orvosszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvány elutasításával az elsőfokú bíróság átlépte a saját hatáskörét, mert a felperesek által becsatolt orvosi dokumentációkat orvosi szakképzettség nélkül értékelte. Iratellenes és megalapozatlan az a megállapítás, mely szerint még csak nem is valószínűsíthető, hogy a felperesek egészségi állapota az alperes eljárásával állnak összefüggésben. A felpereseket ért lelki megterhelés tényét, mértékét, hatását a törvényszék szakmai kompetencia nélkül, iratellenesen bírálta el. Előadták, hogy a felperesek kizárólag a perbeli eset után fordultak szakorvoshoz, ezért a 2013. előtti orvosi iratok csatolásával kapcsolatban a bíróság lehetetlen bizonyításra kötelezte őket. A törvényszék a pszichológus szakértő kirendelésének elutasítását egyáltalán nem indokolta meg,

ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését alapozza meg (Pp. 221. §. (1) bekezdés). Fellebbezésükben hivatkoztak a Kúria 626/2002. számú Polgári Elvi Határozatára. A hatályon kívül helyezést illetően ismételten kiemelték, hogy a II.r.alperes eljárásának jóhiszeműségével kapcsolatban a törvényszék iratellenes megállapításokat tett és a Pp. 3. §. (3) bekezdésébe ütköző módon járt el, az egyetemleges kárfelelősség alapjául szolgáló jogviszonyt nem tárta fel. Sérelmezték, hogy a törvényszék mellőzte ... tanúkénti meghallgatását, egyúttal hivatkoztak arra, hogy a II.r.alperes nyilatkozata lerontotta a ... által írásban tett nyilatkozatot. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte az enyingi virágboltossal folytatott beszélgetésről készült hangfelvétel leiratát, az általuk csatolt újságcikket és mindezek ellenére foglalt állást úgy, hogy a felperesek kegyeleti joga nem sérült. Ezért, valamint az igazságügyi orvosszakértő és pszichológus szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványok elutasítása folytán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

Fellebbezésüket utóbb azzal egészítették ki, hogy csatolták az I. és II.r.felperes, valamint a II.r.alperes és édesanyja, ... között 2013. májusában folytatott beszélgetés leiratát arra hivatkozva, hogy az alapján ugyancsak a II.r.alperes rosszhiszemű eljárása állapítható meg.

Az I.r.alperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a felperesek kereseti kérelmének elutasítását kérte annak megállapítása mellett, hogy a felperesek kegyeleti joga nem sérült, mivel a jelenleg hatályos jogi szabályozás szerint a jelenleg a felperesek rendelkezése alatt álló sírhelyen kettős sírhely kialakítható, amelyben négy koporsó elhelyezhető. Kérte a felperesek perköltségben marasztalását. Arra hivatkozott, hogy a 145/1999. (X.1.) Kormányrendelet 10. §. (5) bekezdésében, 11. §. (1) bekezdésében, valamint az ... Város Önkormányzata Képviselő Testületének az 5/2001. (III.28.) számú rendeletének 13. §-ában írtakra figyelemmel az igazságügyi szakértői vélemény tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi sírhelyen három koporsó nem helyezhető egymás mellé és nem volt figyelemmel arra sem, hogy mind a Kormányrendelet, mind az önkormányzati rendelet lehetőséget ad a korábbi koporsó felett még egy koporsó elhelyezésére. Erre figyelemmel a törvényszéknek az ezzel kapcsolatos, az igazságügyi szakértői vélemény megállapításait elfogadó megállapítása nem alapos. Hangsúlyozta, hogy a törvényszék ítélete szerint a felpereseknek sem a kegyeleti joga, sem az egészséghez való joga nem sérült, ha pedig a felpereseknek lehetőségük van arra, hogy néhai ... mellé temetkezzenek, úgy az elsőfokú ítélet szerinti jogsértés sem valósulhatott meg.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan az elsőfokú ítéletnek a II.r. alperessel szemben a kereseti kérelmet elutasító rendelkezésének helybenhagyását, és az I.r. alperessel szemben hozott ítéleti rendelkezések vonatkozásában annak hatályon kívül helyezését kérte. Hangsúlyozta, hogy a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, és a Székesfehérvári Járásbíróságon 11.P.21.651/2013. számon indult perben hozott jogerős ítéletre is figyelemmel helytállóan rögzítette, hogy a II.r. alperes nem járt el rosszhiszeműen, a felpereseket ért sérelemért a felelőssége nem állapítható meg. A fellebbezéshez csatolt hangfelvételekre a felperesek bizonyítékként nem hivatkozhatnak, mert nem valószínűsítették, hogy az korábban nem állt rendelkezésükre. Előadta, hogy a felperesek által csatolt átirat a hangfelvételt hiányosan tartalmazza, annak elkészítésével a II.r. felperes megsértette a II.r. alperes személyiségi jogait. A perben rendelkezésre álló adatok alapján sem az I.r., sem a II.r. felperes esetében nem állapítható meg olyan egészségromlás, amely az általuk hivatkozott alperesi jogsértésekkel okozati összefüggésbe hozható lenne.

A fellebbezés nem alapos, a csatlakozó fellebbezés túlnyomórészt alapos.

Az elsőfokú bíróság azt helyesen rögzítette, hogy az I.r. felperes által megvásárolt kettős sírhely használati jogát az I.r. alperes az általa vezetett nyilvántartás hiányosságaira visszavezethetően, 2013. áprilisában a II.r. alperesnek is értékesítette. Azt is helyesen rögzítette, hogy a kegyeleti jog az elhunyt személy emlékének jó hírnevének megőrzését jelenti, a felperesek kegyeleti joga az elhunyt személy emléke ápolása, sírhelyének látogatása nem sérült. Osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját azt illetően is, hogy a kereseti kérelem tárgyává tett alperesi magatartások a felperesek jóhírnevét nem sértették.

A sírhelyhasználati jog sajátos, kegyeleti jellegű intézmény, az nem azonosítható a vagyoni jellegű használati joggal (BH.2000.242). A felperesek kereseti kérelmüket nem is az őket ért vagyoni jellegű hátrányra, hanem arra alapították, hogy a sírhely használati jogának újabb értékesítésével személyiségi joguk sérült. Az általuk elszenvedett immateriális sérelmet abban jelölték meg, hogy az alperesek magatartásának eredményeként nem tudnak majd az elhunyt mellé temetkezni. E hivatkozás annyiban alapos, hogy az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a túlélő hozzátartozó személyiségi jogának része, hogy a korábban elhunyt házastárs, szülő mellé temetkezhessen.

A törvényszék a beszerzett igazságügyi szakértői véleményt az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló peradatokkal nem vetette össze és - a másodfokú eljárásban az I.r. alperes által csatolt ... Város Jegyzője által kiadott állásfoglalásra is tekintettel - tévesen állapította meg, hogy a jelenlegi szabályozást figyelembe véve a felperesek használatában lévő sírhelyen nem alakítható ki olyan sírhely, amely három koporsó elhelyezésére alkalmas, így a felperesek halála esetén az elhunyt ... mellé temetésük akadályozott.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény a „jelenlegi szabályozás” alapján arra tekintettel állapította meg, hogy a felpereseknek az elhunyt mellé temetése nem lehetséges, hogy a perben nem érintett sír és a felperesi sír között 30 centiméteres távolság szabálytalan, a II.r. alperes által megváltott, és a felperesi sírhely között 60 centiméteres távolságot kell tartani. A szakértői vélemény mellékletét képező alaprajz szerint a II.r. alperesi sírhely és a perben nem érintett sírhely közötti távolság - melyen belül a felperesi sírhely elhelyezkedik - összesen 2 méter 95 centiméter.

Az 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Kormányrendelet 11. § (1) bekezdése szerint koporsós temetés esetén a temetési hely lehet egyes sírhely, kettős sírhely és sírbolt. Az egyes sírhely alapterülete egy koporsó, a kettős sírhely alapterülete két egymás melletti koporsó befogadására alkalmas sírgödör. A szakértői vélemény szerint a koporsó átlagos szélessége 65 centiméter. Az ... Város Önkormányzata Képviselőtestületének 5/2001. (III.28.) számú rendelete 13. § (1) bekezdése szerint az egyes sír mérete: hossza 2,1 méter, szélessége 0,9 méter, mélysége legalább 2 méter. A kettős sír mérete: hossza 2,1, méter, szélessége: 1,9 méter, mélysége legalább 2 méter. Ugyanezen jogszabályhely szerint a sírok egymástól való legkisebb távolsága 0,6 méter. A régi temetők esetében a feltételeket adotttnak kell tekinteni. A sírgödört kifalazni tilos. Koporsós rátemetés esetén a felülre kerülő koporsó tetejének a föld felszínétől legalább 1,6 méter mélyre kell kerülnie. Az önkormányzati rendelt 13. § (1) bekezdése szerinti a „régii temető esetében a feltételeket adotttnak kell tekinteni” kitétel helyesen úgy értelmezendő, hogy ha a korábban kialakított temetőben a sírok közötti távolság kisebb, mint az önkormányzati rendelet 13. § (1) bekezdése szerinti 60 centiméter, akkor a sírhelyek kialakításánál erre a sajátosságra kell figyelemmel lenni.

A perbeli esetben ez azt jelenti, hogy a perben nem érintett sírhelytől és az alperesi sírhelytől elegendő 30 centiméteres távolságot tartani. Az így fennmaradó 235 centiméteres területen kialakítható olyan kettős sírhely, amely - a rátemetés lehetőségét is biztosítva - lehetővé teszi, hogy a felperesek az elhunyt mellé temetkezhessenek. A rendelkezésre álló hely és az igazságügyi szakértői vélemény mellékletét képező alaprajz alapján az is megállapítható, hogy a meglévő koporsó mellé egy másik, 65 centiméteres koporsó mindenképpen elhelyezhető, az így kialakított kettős sírhelyen pedig rátemetéssel egy további, harmadik koporsó elhelyezése is megvalósítható. Erre tekintettel tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az I.r. alperes magatartásának eredményeként a jelenlegi szabályozásra is figyelemmel a felperesek használatában lévő sírhelyen nem alakítható ki olyan sírhely, amely három koporsó elhelyezésére alkalmas. Mivel a felperesek nincsenek abban akadályozva, hogy a másodfokú eljárásban beszerzett, a jegyző által kiadott állásfoglalásra is figyelemmel a korábban elhunyt ... mellé temetkezzenek, a kereseti kérelemben állított személyiségi jogsértés sem valósult meg. A felperesek az egészségtől való megfosztás alapított kereseti kérelmük alapjaként ugyancsak az alpereseknek a későbbi egymás mellé temetést akadályozó magatartását jelölték meg, ezért ez a kereseti kérelem sem lehet alapos, egyúttal az e körben felajánlott bizonyítási eljárás lefolytatása is szükségtelen. Mindezekre tekintettel a felpereseknek az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme, s ebből következően a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme sem alapos.

A fellebbezésben írtakra figyelemmel mindezek mellett az ítélet tábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes, okszerű a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a II.r. alperes eljárása egyébként sem volt rosszhiszemű, az ő terhére jogsértés még abban az esetben sem lenne megállapítható, ha az I.r. alperes eljárása során a felperesek személyiségi joga egyébként sérült volna. Az ítélet tábla szükségesnek tartja megjegyezni azt is, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdéséből következően a felperesek a fellebbezés kiegészítéséhez csatolt hangfelvételekre a másodfokú eljárásban nem hivatkozhatnak, mivel az a körülmény, hogy az általuk készített birtokukban lévő felvételt az elsőfokú eljárás alatt nem találták, saját önhibájuknak tekinthető. A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében arra helytállóan mutatott rá, hogy a szakértői véleménynek a felperesekre gyakorolt hatásáért egyik alperes sem tehető felelőssé. Az ítélet tábla teljes körűen osztja az elsőfokú bíróság és a II.r. alperes álláspontját azt illetően, hogy a II.r. alperes által megváltott sírhely vonatkozásában a Ptk. 84. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eredeti állapot helyreállításának nincs helye, mert azzal a II.r. alperes kegyeleti joga sérülne.

Az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében annak megállapítását is kérte, hogy a felperesek kegyeleti joga nem sérült meg. Az I. r. alperes a jogsértés hiányának megállapítására vonatkozó vizontkeresetet sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem terjesztett elő (a másodfokú eljárásban erre a Pp.147.§ (1) bekezdés alapján nem is volt lehetősége). Ebből következően nincs lehetőség arra, hogy a másodfokú ítélet rendelkező részében az ítélet tábla az I. r. alperes beadványában a jogsértés meg nem történetére vonatkozó megállapítással kapcsolatos döntést hozzon. Ezért az ítélet tábla azt nem vizsgálta, hogy az I. r. alperes csatlakozó fellebbezésében előterjesztett megállapításra irányuló kérelem kapcsán a Pp. 123.§-ában meghatározott feltételek teljesülnek-e.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az I.r. és II.r. felpereseknek az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét elutasította.

A pervesztes I.r. és II.r. felperesek köteles az I.r. és II.r. alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére (Pp. 239. § , Pp. 78. § (1) bekezdés), valamint a felperesek kötelesek az első- és másodfokú eljárásban feljegyzett illeték megfizetésére (6/1986. (VI.26. IM rendelet 13. § (2) bekezdés). Az elsőfokú illeték összege 60.000,- Ft, a felperesi fellebbezés illetéke az elsőfokú bíróság által megítélt összeg és a kereseti kérelem különbözeteként mutatkozó, a fellebbezés tárgyát képező pertárgyértékhez képest 32.000,- Ft, az alperesi csatlakozó fellebbezés illetéke 24.000,- Ft. A felperesek a fellebbezési illetékből 15.000,- Ft-ot leróttak, ezért összesen 100.100,- Ft feljegyzett első- és másodfokú illeték megfizetésére kötelesek. A felperesek kötelesek megfizetni az I.r. alperes által az elsőfokú eljárásban előlegezett 174.486,- Ft szakértői díjat, valamint az I.r. alperes javára megállapított 70.000,- Ft, valamint a II.r. alperes javára megállapított 50.000,- Ft perköltséget. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegéről az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján határozott.

Győr, 2018. március 14.

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: